

## POSTANOWIENIE

Dnia 21 kwietnia 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Romualda Spyt (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Bogusław Cudowski

SSN Roman Kuczyński

w sprawie z wniosku Wojewódzkiej Stacji Pogotowia Ratunkowego w [...] przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych z udziałem zainteresowanych: [...] o ubezpieczenie i podstawę wymiaru składek, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 21 kwietnia 2015 r., zażalenia wnioskodawcy na postanowienie Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 26 stycznia 2015 r.,

**oddala zażalenie.**

## UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny postanowieniem z dnia 26 stycznia 2015 r. w sprawie z odwołania Wojewódzkiej Stacji Pogotowia Ratunkowego przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych, z udziałem [...], odrzucił skargę kasacyjną odwołującej się od prawomocnego wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 6 października 2014 r.

W uzasadnieniu Sąd wskazał, że przedmiotem niniejszej sprawy jest wysokość podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne. Okoliczność, że wysokość podstawy wymiaru składki stanowi jeden z elementów stosunku ubezpieczeniowego, nie może prowadzić do konkluzji, że w sprawie chodzi o

podleganie ubezpieczeniu. Przedmiotowa decyzja została wydana na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 1442 ze zm.) i określała podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie. Odwołanie od decyzji organu ubezpieczeń społecznych dotyczącej wymiaru i poboru składek z tytułu podlegania obowiązkowi ubezpieczenia społecznego nie kwalifikuje przedmiotu sporu jako sprawy o objęcie obowiązkiem ubezpieczenia społecznego. Oznacza to, że o dopuszczalności skargi kasacyjnej w takiej sprawie decyduje wartość przedmiotu zaskarżenia.

Sąd wskazał, że wartość przedmiotu zaskarżenia wyliczona zgodnie z art. 19 i 20 k.p.c. wynosi 2.181 zł. W konsekwencji, skoro wartość przedmiotu zaskarżenia, jest niższa od kwoty dziesięć tysięcy złotych przewidzianej w art. 398<sup>2</sup> § 1 zdaniu pierwszym k.p.c. dla spraw z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych, skargę kasacyjną jako niedopuszczalną w rozumieniu tego przepisu należało odrzucić.

Postanowienie to zostało zaskarżone zażaleniem przez odwołującą się, która zarzuciła naruszenie przepisów postępowania, to jest art. 398<sup>2</sup> § 1 k.p.c., polegające na odrzuceniu skargi kasacyjnej z uwagi na to, że wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż dziesięć tysięcy złotych, w sytuacji gdy skarga kasacyjna została wniesiona w sprawie o objęcie obowiązkiem ubezpieczenia społecznego oraz ubezpieczenia zdrowotnego, a nie w sprawie o wysokość podstawy wymiaru składek, co miało istotny wpływ na treść orzeczenia a także obrazę prawa materialnego, to jest art. 8 ust. 2a w związku z art. 9 ust. 1 w związku z art. 6 ust. 1 pkt 1 w związku z 16 ust. 1a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych w związku z art. 81 ust. 1, 5 i 6 w związku z art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. a) w związku z art. 85 ust. 1 i 4 w związku z art. 87 ust. 1 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027 ze zm.), przez ich nieprawidłowe zastosowanie, polegające na stwierdzeniu, że spór w niniejszej sprawie dotyczy kwestii podstawy wymiaru składek i nie dotyczy kwestii objęcia obowiązkiem ubezpieczeń społecznych.

W uzasadnieniu skarżąca wskazała, że istotą sporu w sprawie jest to, czy jest ona płatnikiem składek na ubezpieczenia społeczne i na ubezpieczenie

zdrowotne, a nie to, jaka jest wysokość podstawy wymiaru składek. Przypomniała, że już w postępowaniu przed Sądem pierwszej instancji kwestionowała wykładnię przepisów prawa materialnego, według której miałby być płatnikiem składek na ubezpieczenia społeczne w przedmiotowej konfiguracji podmiotowej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie nie jest uzasadnione.

Sprawa o objęcie obowiązkiem ubezpieczenia społecznego, o której mowa w art. 398<sup>2</sup> § 1 zdanie pierwsze k.p.c., to sprawa, w której spór dotyczy istnienia obowiązku podlegania danej osoby fizycznej ubezpieczeniom społecznym z któregośkolwiek tytułu wymienionego w art. 6 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (w tym jako pracownik - art. 6 pkt 1). W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że sytuacjach, do których odnosi się art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, chodzi o jeden, szeroko ujęty pracowniczy tytuł obowiązkowego podlegania ubezpieczeniom społecznym. Z tą regulacją korespondują unormowania zawarte w art. 18 ust. 1a i w art. 20 ust. 1 tej ustawy, w których nakazano uwzględnienie w podstawie wymiaru składek osób w nim wymienionych również przychodu z tytułu umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia albo umowy o dzieło. Płatnikiem tych składek, w myśl art. 4 pkt 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, jest pracodawca, który jest zobowiązany uwzględniać w podstawie wymiaru składek za swoich pracowników także przychody uzyskiwane przez tych pracowników z tytułu umów cywilnoprawnych, o ile prace w ramach tych umów wykonują w warunkach objętych dyspozycją art. 8 ust. 2a tej ustawy (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 6 maja 2014 r., II UK 442/13, LEX nr 1478022; z dnia 4 czerwca 2014 r., II UK 447/13, LEX nr 1480061; z dnia 23 maja 2014 r., II UK 445/13, LEX nr 1475168; z dnia 18 marca 2014 r., II UK 449/13, LEX nr 1451362). Nie istnieje zatem odrębny tytuł ubezpieczenia na podstawie art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, który mógłby stanowić przedmiot sporu przed sądem ubezpieczeń społecznych.

Przepis art. 1 k.p.c. zawiera definicję sprawy cywilnej, która jest sprawą wynikającą ze stosunków z zakresu prawa cywilnego, rodzinnego i opiekuńczego oraz z prawa pracy. W rozumieniu tego przepisu (formalnoprawnym znaczeniu) sprawami cywilnymi są również sprawy z zakresu ubezpieczeń społecznych, a więc sprawy, w których wniesiono odwołanie od decyzji organów rentowych (art. 477<sup>9</sup> k.p.c.), do których przepisy Kodeksu postępowania cywilnego stosuje się z mocy ustaw szczególnych. Od momentu wniesienia odwołania do sądu rozpoznawana sprawa staje się sprawą cywilną, podlegającą rozstrzygnięciu wedle reguł właściwych dla tej kategorii. Odwołanie pełni rolę pozwu (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 czerwca 1998 r., II UKN 105/98, OSNAPiUS 1999 nr 16, poz. 529 oraz postanowienie z dnia 29 maja 2006 r. I UK 314/05, OSNP 2007 nr 11-12, poz. 173). Jego zasadność ocenia się na podstawie właściwych przepisów prawa materialnego. Zatem w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych sąd powszechny, rozpoznając odwołanie od decyzji organu rentowego, rozpoznaje istotę sprawy, którą stanowi istnienie (nieistnienie) wynikającego z przepisów prawa materialnego określonego prawa lub zobowiązania stwierdzonego tą decyzją organu rentowego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 stycznia 2012 r., II UK 164/12, OSNP 2013 nr 21-22, poz. 261). Oznacza to, że w takiej sprawie orzeczenie sądu wskazuje w swojej podstawie właściwe przepisy prawa materialnego i - nawiązując do sformułowanych w nich warunków nabycia prawa lub nałożenia obowiązku - wyjaśnia merytoryczną podstawę rozstrzygnięcia (por. uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 15 września 2011 r., II UZP 8/11, OSNP 2012 nr 19-20, poz. 252).

Dlatego też w sprawie, w której adresat decyzji organu rentowego wymierzającej, na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 3 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, składki na ubezpieczenia społeczne (stwierdzającej obowiązek zapłaty składek) zaprzecza, że jest płatnikiem należnych za ubezpieczonego składek, spór przedmiotowo dotyczy składek na ubezpieczenia społeczne.

Jeśli skarżąca nie kwestionuje, że wartość przedmiotu zaskarżenia w skardze kasacyjnej wynosi 2.181 zł, to odrzucenie skargi kasacyjnej przez Sąd drugiej instancji znajduje oparcie w art. 398<sup>2</sup> § 1 zdanie pierwsze k.p.c. w związku z art. 398<sup>6</sup> § 2 k.p.c.

Mając na uwadze powyższe Sąd Najwyższy na podstawie art. 394<sup>1</sup> § 3 k.p.c. w związku z art. art. 398<sup>14</sup> k.p.c. orzekł jak w sentencji.